

Zpráva o činnosti Městského muzea v Čelákovících za rok 2006

Hlavní sídlo muzea: Čelákovice, Na Hrádku 464 (Tvrz), tel. 326991556, tel./FAX 326991192

e-mail: cmm@volny.cz

www.muzeum-celakovice.com

zde: ředitelství, hlavní expozice, výstavní síň, odb. pracoviště a základní sbírky - depozitáře

ředitel: Jaroslav Špaček

Archeologické pracoviště: Čelákovice, Rybářská ul. čp. 156, tel. 326994719

zde: odb. pracoviště, laboratoře a základní sbírky - depozitáře

Expozice Čelákovické košíkářství: Čelákovice čp. 22

Zřizovatel: Město Čelákovice

IČO: 00175722

Muzeum je příspěvkovou organizací s působností ve střední části okresu Praha-východ. Svou činnost zaměřuje na sběrnou oblast muzea dohodnutou po delimitaci od Okresního muzea Praha-východ v roce 1990. Od té doby také působí jako pověřené odborné archeologické pracoviště ve smyslu zák. č. 20/87 Sb. v platném znění a pokrývá svou činností na základě oprávnění MK ČR a upravené dohody s AV ČR z 19. 10. 1999 část určeného regionu.

Jako v předchozích letech je třeba znovu uvést, že na celkovou činnost muzea v průběhu roku 2006 výrazně negativně působil ze strany zřizovatele podstatně snížený rozpočet z plánované minim. potřebné dotace 3,83 mil. Kč na 3,12 mil. Kč a také nízký stav pracovníků (muzeum má 9,4 prep. prac. úvazků, z toho 6,0 prep. odbor. prac. úv.; v r. 2000 mělo 13,5 prep. prac. úvazků). Tento stav má samozřejmě negativní dopad na práci a zá-konem dané poslání muzea (péče o sbírkový fond, kvalita výstav, propagace činnosti muzea, přednášková a další kulturní činnost, úpravy expozic aj.). Tím rovněž nebylo možné splnit prvořadý a pro muzeum závažný úkol, kterým již v roce 2004 zřizovatel uložil řediteli vyřešit pozici zástupce ředitele, tj. přijmout odborného pracovníka, jenž by tuto funkci zastával a následně ji případně i převzal.

V roce 2006 bylo ve výstavních prostorách muzea realizováno 12 výstav. Muzeum se podílelo ještě na dalších 4 výstavách v Kulturním centru Beseda v Praze 9 – Klánovicích. Do konce ledna ve výstavní síni probíhala vánoční výstava „Zima je, zima je...“ připravená ve spolupráci se ZČM v Plzni a po ní následovala výstava olejomalb Vladimíra Svobody a ve vstupní místnosti měli do konce dubna návštěvníci možnost shlédnout obrazy čelákovického rodáka Čenka Jandy. Od 25. března se ve výstavní síni velmi úspěšně prezentovala čelákovická výtvarná dílna Labyrint pestrou škálou svých výtvarných prací. Od 22. dubna probíhala výstava P. Probsty „Obrazy, kresby, koláže“ a dále jako každý rok následovala ve dnech 20. 5. – 11. 6. výstava dětských prací "Malý salón" připravená ve spolupráci se ZUŠ Jana Zacha. Ve stejném termínu ve vstupní místnosti probíhala výstava „Jeden den města“, zachycující fotografie - amatéry život v našem městě. Další, neméně zajímavou výstavu „BON REPOS zámek neznámý“ na bývalém lysském panství, připravil ze svých fotografií Miroslav Břeský. Současně byla zahájena výstava „Květnice – tajemný objekt č. 312“, prezentující nález unikátního objektu ze střední doby bronzové učiněný v rámci našeho záchranného archeologického výzkumu na uvedené lokalitě. Výstavu trvající do 20. listopadu navštívili mimo laické veřejnosti i mnozí odborníci z naší republiky i zahraničí. Po výstavě „Bon Repos“ měla přes léto následovat řádně plánovaná a v tisku i ve sdělovacích prostředcích inzerovaná, více než dvouměsíční výstava „Čelákovice 3x jak? – Jak vypadaly, jak vypadají, jak budou vypadat?“. Ze strany zřizovatele nebyly poskytnuty slíbené potřebné finanční prostředky a výstava proto nemohla být realizována, což se mj. odrazilo i na celkovém počtu návštěvníků muzea. Z důvodů neuskutečnění této akce byla po dohodě s autorem prodloužena do 17. září předcházející fotografická výstava „Bon Repos“. Na další kolektivní výstavě tří mladých autorek „Jak se

pečou chlebovky“ zahájené 23. září měli návštěvníci možnost shlédnout keramické objekty Věry Mičanové, užitou keramiku Lucie Papírníkové a zajímavou výtvarnou tvorbu Dany Lindethálové. Následující výstavní termín 22. říjen – 12. listopad byl vyhrazen pro obrazy výtvarníků Miloslava a Petra Vokounových, kteří na výstavě „Romantika české krajiny“ v průřezu zachytili lákavá zákoutí z východních, středních i jižních Čech. Poslední, 25. listopadu zahájená výstava „Obrazy – kresby – grafika“, připravená k životnímu jubileu autora, představovala díla čelákovického rodáka, akad. mal. Jiřího Hanžlíka. Také s touto výstavou byla ve vstupní místnosti současně zahájena výstava ze sbírek muzea „Novoroční přání a Čelákovický betlém“. Obě výstavy byly ukončeny v polovině ledna 2007. Ze sbírek našeho muzea, tak jako v předešlých letech, byly pro výstavní účely několika institucím zapůjčeny jak přírodovědné, tak historické či archeologické exponáty. Mezi největší zápůjčku náleží kolekce přírodovědných dermoplastických preparátů z původní sbírky arciknížete Ludvíka Salvátora Toskánského do expozice zámku v Brandýse n. L. a mezi nejvýznamnější patří zápůjčka na výstavu „Celtés“, pořádanou od června do listopadu v Musée royal de Mariemont v Belgii, na kterou byly zapůjčeny nálezy z kostrových laténských hrobů v Nehvízdkách. Mimo prostory muzea byly ve spolupráci Kulturního centra Beseda v Klánovicích v průběhu roku připraveny čtyři výstavy, tři výtvarné a vánoční. Ve spolupráci se Spolkem přátel čelákovického muzea se ve dnech 7. – 9. září muzeum prezentovalo jak svou publikační činností, tak i některými sbírkovými předměty na Knižním veletrhu v Lysé n. Labem.

V rámci další kulturně výchovné činnosti muzea bylo uskutečněno celkem 75 akcí včetně 14 přednášek s přírodovědnou a historickou tematikou, 5 exkurzí po okolí, z toho 2 pro posluchače PF UK v Praze, 2 pro studenty SZŠ v Brandýse n. L. a 1 pro žáky Gymnázia v Čelákovících. Dramatický odbor ZUŠ Jana Zacha z Čelákovic sehrál na nádvoří muzea 5 divadelních představení. V Síní Jana Zacha bylo ve spolupráci se Spolkem přátel čelákovického muzea v roce 2006 uskutečněno několik besed a 12 večerních koncertů, které spolek i finančně zajistil.

Muzeum v průběhu roku spolupracovalo s řadou institucí (vědeckými ústavy AV ČR i AV SR, fakultami UK v Praze, MU v Brně a ZČU v Plzni, SU v Opavě, muzei celostátního a regionálního významu, Státním oblastním archivem v Praze, Státním okresním archivem Praha-východ, Národními památkovými ústavu a dalšími organizacemi). Jednalo se předně o vzájemné informace a o odbornou a vědeckou spolupráci (SM Roztoky, M v Brandýse n. L., NM v Praze, UPM v Praze, ZČM v Plzni ad.). Zde je také třeba se zmínit o ocenění naší spolupráce na výstavě konané v Botanické zahradě v Praze, které vedení Přírodovědecké fakulty UK v Praze přímo adresovalo starostovi města. V našich i zahraničních televizních a dalších sdělovacích prostředcích bylo během roku odvysíláno několik odborných příspěvků, reportáží a informací o činnosti a sbírkách našeho muzea. V tisku byly zveřejňovány dílčí informace z činnosti muzea (výstavy, koncerty, výsledky výzkumu aj.). Na vlastních internetových stránkách jsou průběžně zveřejňovány v muzeu konané akce a podle časových možností i některé další informace vycházející z odborné činnosti muzea.

Muzeum navštívila řada našich i zahraničních odborníků. Významným přínosem bylo navázání kontaktu s anglickým badatelem z University of Exeter, který muzeu bezplatně v tomto ústavu zajistil radiokarbonové datování (C14) nedávno nalezeného monoxylu, jenž je součástí naší archeologické expozice. Z politických představitelů muzeum navštívila poslankyně parlamentu V. Parkanová a senátorka H. Rögnerová.

Za období roku 2006 bylo zapsáno v chronologické evidenci pod 305 přír. čísly 93.446 kusů nových sbírkových předmětů. V systematické evidenci pracovníci historického odd. zpracovali na 6.316 ks inventárních kartách 8.122 sbírkových předmětů, v přírodovědném odd. na 4.020 inv. kartách 12.824 sbírkových předmětů a v archeologickém odd. bylo na 5.689 ks inv. kartách zpracováno celkem 9.802 ks sbírkových předmětů. Dále bylo na kartách fotoarchivu

evidováno 2.994 negativů a 2.598 diapozitivů a v příruční knihovně bylo zaevidováno 323 nových publikací. I přes časovou vytíženost a nízký stav odborných pracovníků bylo také pokračováno na revizi sbírkového fondu. Revize byla provedena u 37.528 ks předmětů (t.j. 19.017 inv. č.) a zaevidována do karet. Celkem bylo v průběhu roku 2006 pomocí PC v programu BACH zpracováno 22.567 ks nových evidenčních karet. Z příruční odborné knihovny bylo v průběhu roku prezenčně zapůjčeno více jak 1.140 publikací.

Jak již také výše naznačeno, byla činnost muzea negativně ovlivněna sníženými dotacemi oproti požadovaným nutným finančním prostředkům, a to již pátým rokem, což se odráží na kvalitě, odborné činnosti a předně ze zákona č. 122/2000 Sb. v platném znění vyplývajících povinnostech na ochranu sbírkového fondu. Za celá léta nemohlo být např. prováděno potřebné odborné restaurování a konzervování sbírkových předmětů aj. Na základě požadavku zřizovatele byla v březnu 2005 vedení města předložena „Koncepte Městského muzea v Čelákovících“ na léta 2006 – 2012, na kterou dosud nebylo reagováno.

Ředitel muzea, vedle práce vyplývající z jeho řídicí funkce, se v rámci možností zabýval i odbornou činností v oboru historie a archeologie. V terénu vedl několik záchranných výzkumů - Zámek Jirny, areál Zemědělské obchodní společnosti Jirny, Toušeň–Hradištko, Svémyslce a výzkum pohřebiště v Čelákovících. Zúčastnil se celostátních konferencí a seminářů zaměřených jak na muzejní, tak na odbornou archeologickou činnost (XXXVIII. mezinárodní konference archeologie středověku v Bardějově - Zlaté /kde referoval o výzkumu v Jirnech/, kolokvia Výzkumy v Čechách konané v NM v Praze /kde společně s P. Snítílym referoval o výzkumech muzea za rok 2005/, Sněmu AMG v Mikulově, semináře Historie skla v Nitře, Semináře muzejních archeologů v Rychnově n. Kn. aj.)

Průběžně spolupracoval na úseku památkové péče s Národním památkovým ústavem - odborným územním pracovištěm středních Čech i s ústředním pracovištěm NPÚ, odborem kultury a památkové péče SK, s referátem region. rozvoje a památkové péče MÚ Brandýs n. L., s Archeologickým ústavem AV ČR v Praze a Brně a SAV v Nitře, se ZČU v Plzni, FF MU v Brně, FF KU v Praze, Ústavem archeologické památkové péče středních Čech, obecními a městskými úřady, s Policií ČR a dalšími institucemi a muzei. Ve Státním oblastním archivu Praha a Státním okresním archivu Praha-východ studoval prameny k historii regionu. Poskytl podklady a spolupracoval na několika televizních pořadech a rozhlasových vysílání. Zúčastnil se četných stavebních řízení a dalších jednání, vypracoval 493 vyjádření k projektovým dokumentacím staveb a územním plánům a ke kolaudacím bylo vyhotoveno 342 vyjádření. Poštovní agenda muzea v tomto roce obsahovala 4548 jednacích čísel.

Průběžně se zúčastňoval pracovních porad ředitelů muzeí Středočeského kraje, jednání Středočeské archeologické komise, Odborné sekce pro dějiny skla při ČAS, redakční rady Středočeského vlastivědného sborníku a podílel se na jeho přípravě (č. 24). Pravidelně se zúčastňoval zasedání Rady MK ČR pro CES, kde zastává funkci místopředsedy. Poskytl konzultace a různé podklady řadě badatelů a několika vysokoškolským studentům a me-todicky se podílel při zpracovávání jejich ročníkových a závěrečných prací. Připravil četné podklady a několik příspěvků pro internetové stránky muzea. Samostatně nebo ve spolupráci zpracoval a publikoval několik odborných historických a archeologických studií. Vypracoval scénáře a s kurátorkou M. Marešovou připravil výstavy „Květnice – tajemný objekt č. 312“, „Jeden den města“ a „Novoroční přání a Čelákovický betlém“. Společně připravil s ing. arch. I. Vaňouskem scénář a materiály k neuskutečněné výstavě „Čelákovice 3x Jak?“. Spolupracoval také na evidenci, ukládání a revizi sbírkových předmětů. Podstatnou část času mimo pracovní dobu věnoval přípravě textů, obrazových příloh a ediční činnosti na „Kronice města Čelákovice I.“.

Přírodovědné oddělení

Odborné přírodovědné odd. má jednoho stálého pracovníka Z. Červinku. Jeho práce jako v předešlých letech byla zaměřena na systematickou dokumentaci a terénní sběry přírodovědných materiálů. Předně se jako botanik věnoval práci na herbáři a v součinnosti s Botanickým ústavem AV ČR na botanickém výzkumu zdejšího regionu. Pokračoval ve spolupráci s ornitologickou sekci Čs. zool. společnosti při AV ČR na sčítání vodního ptactva a ve spolupráci s odbornými a vědeckými pracovišti na PŘF UK v Praze, PedF UK v Praze, v NM v Praze, SM v Roztokách, s Botanickou zahradou UK v Praze, s OM Praha-východ, Českou botanickou společností a dalšími organizacemi. Zastává funkci člena Stráže ochrany přírody, v rámci které v daném regionu spolupracoval se státními a samosprávnými orgány i s jednotlivými občany, pro které vypracoval několik odborných posudků a vyjádření. Pro OÚ Zápy zpracoval studii k záboru orné půdy pro výstavbu obchodního centra s ohledem na možné ovlivnění přírody.

Ve spolupráci s Klubem kaktusářů Čelákovice připravil přednášky se zřetelem na přírodu u nás i v zahraničí. Poskytoval konzultace posluchačům České zemědělské univerzity v Praze se zaměřením na floru, faunu a geologii ve zdejším regionu k jejich semestrálním pracím. Pro studenty PŘF UK, ČZU a Střední ZŠ v Brandýse n. L. připravil exkurze se zaměřením na přírodu Polabí.

Mimo uvedených činností se věnoval práci se sbírkami, jejich revizi a v programu BACH předně systematické evidenci herbáře a mineralogické sbírky. Připravil podklady a zpracoval několik příspěvků s přírodovědnou tematikou pro místní a regionální tisk.

V rámci dohody další odborný pracovník F. Doubek mimo terénních prací a práce na výstavách spolupracoval při zpracovávání a základním ošetření osteologického materiálu a pokračoval v systematické evidenci osteologické sbírky v programu BACH.

Archeologické oddělení

V rámci své působnosti provedlo muzeum řadu záchranných archeologických výzkumů. Výzkumy byly prováděny pod vedením ředitele muzea – archeologa a dalšího archeologa P. Snítílého, který byl pověřen vedením výzkumu ve Staré Boleslavi, Čelákovících – Rybníčkách, Zlaté, Květnici a vedl ostatní drobné akce. Celkem bylo sledováno 649 stavebních aktivit, z nichž bylo 65 pozitivních, z toho 10 dlouhodobějších akcí. Mezi nejvýznamnější ze záchranných akcí řadíme několikaměsíční výzkum provedený v jirenském zámeckém areálu v souvislosti s probíhající rekonstrukcí, který přinesl důležité poznatky k vývoji vlastního sídla a doklady o osídlení lokality od starší doby bronzové. Ze stejného k. ú. je i výzkum pravěkého osídlení uskutečněný v areálu Zemědělské obchodní společnosti Jirny. Pozoruhodné výsledky jsme získali při záchranném předstihovém výzkumu v prostoru výšinného řívnáčského sídliště v Toušeni, které nám podstatně doplnily pohled na obranný systém lokality archeologicky sledované již od roku 1975. Pokračovaly plošné záchranné výzkumy zahájené již v předešlých letech na pravěkých lokalitách ve Svěmyslicích, Zlaté a v Květnici a pohled na raně středověké osídlení jihovýchodní části staroboleslavského předhradí významně doplnil výzkum v Lázeňské ul., kde byly mj. zdokumentovány i četné výrobní objekty. Pokračoval také výzkum pravěkého a středověkého osídlení během výstavby bytových a rodinných domů v Čelákovících v Rybníčkách. V rámci celého středočeského regionu je významným přínosem v prosinci zahájený záchranný výzkum raně středověkého pohřebiště v souvislosti s výstavbou velkoobchodní potravin v Čelákovících, který probíhal ještě v lednu 2007. Opět musíme podotknout, že ze strany některých samosprávných orgánů i výkonné státní správy jsme se setkávali s nepochopením a malou vstřícností komplikující naši práci a zákonem stanovené povinnosti. S některými problémy obdobného charakteru jsme se setkali i u soukromých investorů, jako např. v rámci akce „Zámek Jirny“.

Jako v předešlých letech bylo v terénu během roku v rámci investorských smluv celoročně zaměstnáno několik pracovníků a větší množství krátkodobě pracujících brigádníků,

předně studentů vysokých škol. Na preventivním ošetření archeologického materiálu, prováděném ve vlastních laboratořích a pracovnách, se pod vedením vedoucí laboratoře J. Růžičkové podílela i řada studentů ze středních škol. Vedoucí laboratoře se zúčastnila odborného semináře restaurátorů a konzervátorů, konaného v Chebu. V muzejních laboratořích pokračovalo restaurování a konzervace keramických nálezů a evidence archeologických sbírek. V laboratořích Archeologického ústavu AV ČR byla provedena konzervace a stabilizace několika desítek kovových i nekovových předmětů, v laboratořích ZČM v Plzni byla provedena konzervace a případná rekonstrukce několika set nálezů skleněných předmětů a jejich artefaktů ze záchranného výzkumu v zámku Jirny.

Mimo uvedené a běžně zajišťované laboratorní práce se v rámci plánované výstavy pracovníci laboratoře zaměřili na zpracování keramických nálezů z obsahu unikátního sídlištního objektu č. 312 ze střední doby bronzové, odkrytého při výzkumu v Květnici. Bylo zrekonstruováno přes 40 keramických nádob, které se staly součástí výše uvedené výstavy.

Historické oddělení

Pracovníci historického oddělení se v první řadě věnovali práci se sbírkami. Historik L. Skružný (0,5 prac. úv.) stejně jako v předchozích letech zajišťoval ve spolupráci s dokumentátorkou L. Matoušovou chronologickou evidenci sbírek a předně pracoval na systematické evidenci. Podílel se na scénářích a na přípravách výstav v Kulturním centru Beseda v Klánovicích. Pokračovala jeho odborná spolupráce s Ústavem pro etnografii a folkloristiku AV ČR, s Archeologickým ústavem AV ČR a s řadou muzeí u nás i v zahraničí. Je členem etnografické komise při AMG. Ve Státním oblastním archivu v Praze studoval materiály pro některé své odborné práce. Pro tisk připravil a v tisku publikoval řadu studií a zpráv s historickou a národopisnou problematikou. Mimo pracovní dobu se již řadu let zabývá problematikou bratrů Škorpilů, kteří se stali významnými pracovníky v oboru historie a archeologie v Bulharsku. Na pozvání, na vlastní náklady, se zúčastnil oslav 100. výročí Národního muzea ve Varně, kde také byl jako odborník v této problematice přijat řadou představitelů odborného, kulturního a veřejného života ve Varně a dalších městech, mj. i honorární konsulkou ve Varně Z. Boevovou.

Pracovnice historického oddělení se významně podílely na celoročním zajišťování kulturní a odborné činnosti muzea, na průběžném základním ošetřování a ukládání sbírkových předmětů. L. Matoušová ve funkci dokumentátora (0,5 prac. úv.) vede chronologickou evidenci a spolupracuje na systematické evidenci historických sbírek v programu BACH a správě svěřených depozitářů. Také kurátorka sbírek M. Marešová, mající svěřené ve správě další historické depozitáře, se podílela na systematické evidenci sbírek, revizi nově zapsaných karet, na zhotovování a doplňování lokačních seznamů v depozitářích. Spolupracovala na přípravě a realizaci výstav. Společně s L. Matoušovou prováděly revizi sbírkového fondu a připravovaly sbírkové předměty k výpůjčkám. Průběžně M. Marešová aktualizovala a spolupracovala na doplňování muzejních internetových stránek. Pomáhala při rešerších materiálů z archivů, dokončila náročný přepis Kroniky města Čelákovice I. a podílela se na její přípravě k vydání, které se uskutečnilo ke konci roku 2006.

Součástí historického oddělení je i fotoarchiv, který je průběžně doplňován a negativy jsou evidovány v programu BACH. Práce související s fotoarchivem zajišťoval M. Macháček, který pracuje ve funkci dokumentátora a technického pracovníka, majícího zároveň na starosti zajišťování drobné údržby a provoz služebního automobilu. Na evidenci fotoarchivu se podílel v rámci investorských smluv celoročně na dohodu zaměstnaný M. Zeman.

Pracovnice Š. Gebellová (0,5 prac. úv.), zařazená na funkci knihovnice a dokumentátora, vedla příslušnou agendu příruční i sbírkové knihovny prostřednictvím PC v programu BACH,

pracovala na evidenci a revizi sbírek. Ve spolupráci se Spolkem přátel čelákovického muzea pomáhala při zajišťování kulturních akcí.

Při Městském muzeu v Čelákovicích již třetím rokem pracuje výše zmíněný „Spolek přátel čelákovického muzea“. Hlavním cílem spolku je podpora a propagace sbírek městského muzea, zajišťování kulturních akcí ve spolupráci s muzeem, sdružování zájemců o činnost muzea, historii města a blízkého okolí. Spolek se vzhledem k nepříznivé finanční situaci muzea ujal zajišťování hudebních pořadů a tím navázal na více než dvacetiletou tradici muzea. Stejně jako v předešlém, i v tomto roce se SPČM prezentoval na Knižním veletrhu v Lysé n. L., kde zároveň představil publikační produkci našeho muzea a návštěvníky seznamoval se svou další i muzejní činností. Finančně se podílel na vydání Kroniky města Čelákovice I.

Návštěvnost expozic, výstav, koncertů a dalších akcí uskutečněných v muzeu v roce 2006

expozice		1522 osob
výstavy	16x	5506 (z toho 2260 v Klánovicích)
koncerty	12x	699
vernisaže	11x	889
přednášky	14x	768
ostatní akce	39x	2050

akcí celkem	92	celková návštěvnost	11434 osob
-------------	----	---------------------	------------

V rámci výuky dějepisu, přírodovědy a výtvarné výchovy byl umožněn místním základním školám a ZUŠ vstup do expozic a na výstavy zdarma.

Za sledované období byly evidovány následující počty sbírkových předmětů:

v chronologické evidenci bylo v průběhu roku zapsáno pod 305 př. č. 93.446 sbírkových předmětů a v systematické evidenci zpracováno P 12.824 kusů, A 9.802 kusů a H 8.122 kusů.

K 31. 12. 2006 zpracováno: knihovna - fotoarchiv - základní sbírky v programu BACH

knihovna	16.758 karet
negativy	46.073 karet
diapozitivy	2.881 karet

přír. kniha	25.382 karet	
přírodovědné	79.313 karet	129.575 kusů
archeologické	77.916 karet	176.000 kusů
historické	89.046 karet	126.170 kusů

Dosud celkem zpracováno	337.369 inv. karet	431.745 kusů
-------------------------	--------------------	--------------

Dále je evidováno 17 souborů	4x archiválie cca	18.830 kusů
	13x archeologie cca	582.000 kusů

celkem		600.830 kusů
--------	--	--------------

V Čelákovících 2. 2. 2007

Jaroslav Špaček
ředitel muzea